

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

GK 44
7/10352

Sayı : B.15.0.SGB.02.610- 378
Konu : Yazılı Soru Önergesi

003155

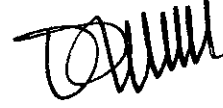
09 MART 2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: T.B.M.M. Başkanlığının 09.11.2009 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-16658 sayılı yazısı.

Muğla Milletvekili Sayın Fevzi TOPUZ'un tarafıma tevcih ettiği, 7/10352 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği, TEDAŞ Genel Müdürlüğü ve Enerji İşleri Genel Müdürlüğünden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EKLER:

Ek-1 Önerge Cevabı (2 sayfa)

DAĞITIM:

Gereği:	Bilgi:
TBMM Bşk.	Başbakanlık

**MUĞLA MİLLETVEKİLİ SAYIN FEVZİ TOPUZ'UN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/10352)**

Sorular 1-5:

Aydın, Denizli, Muğla illeri elektrik dağıtım hizmetinin, 17 yıl önceki görevlendirme işlemine dayanarak 15 Ağustos 2008 tarihinde AYDEM şirketine devredilmesinin ardından bölgenin kayıp-kaçak oranı fırladı. Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş istatistiklerine göre; bölgenin 2005 yılında yüzde 9.1 olan kayıp ve kaçak oranı, 2006 yılında yüzde 7.1'e, 2007 yılında ise yüzde 7'ye gerilemişti. Devir işleminin gerçekleştirildiği 2008 yılında; bölge dağıtımının kamunun elinde olduğu 1 Ocak-14 Ağustos döneminde kayıp ve kaçak oranı yüzde 4.2'ye kadar düşmüştü. Ancak AYDEM şirketine bölge dağıtımının devredilmesinin ardından 15 Ağustos-31 Aralık 2008 döneminde kayıp ve kaçak oranı yüzde 17.5 oldu. Yani 8 aylık kamunun işletmesi olduğu dönemde gerçekleşen 167 milyon kilovat saatlik kayıp ve kaçak miktarı, özel sektör elinde işletildiği 3.5 aylık dönemde 2 kattan daha fazla artarak 384.1 milyon kilovat saate çıktı. Dağıtım özelleştirmelerinin gündeme gelmesiyle birlikte, Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (EPDK) tarafından dağıtım kuruluşlarının gelir ihtiyacı, işletme hakkı devir bedeli ve yatırım maliyetlerinin faiziyle birlikte faturalara yansıtılmasını sağlayacak tarife düzenlemesine gidilmişti. Bu düzenleme kapsamında, ulusal düzeyde fiyat eşitleme mekanizmasının uygulanacağı 5 yıllık geçiş dönemi için bölgesel bazda hedef kayıp ve kaçak oranları belirlenmiş, bunlara göre de dağıtım kuruluşları için desteklenecek tutarlar hesaplanmıştı. 2006 yılında yapılan düzenlemeye göre Menderes Elektrik Dağıtım A.Ş bölgesinde kayıp ve kaçak oranının 2006 yılında yüzde 12.24, 2007 yılında yüzde 8.29, 2008 yılında yüzde 8, 2009 yılında yüzde 7.74, 2010 yılında yüzde 7.49 olması öngörülmüştü. Dağıtım kuruluşlarının fiyat eşitleme mekanizması kapsamında desteklenecek tutarlarına ilişkin yapılan hesaplamada ise, Menderes A.Ş'den kayıp ve kaçak oranı yüksek olan bölgelere destekleme aktarımı yapılması kararlaştırılmıştı.

Devir işlemi öncesinde 17 yıl önceki görevlendirmeye dayanarak yapılmış olan sözleşme hükümleri, yeni koşullara uyumlu hale getirme iddiasıyla yenilenmişti. Ancak bu kapsamda yapılan düzenleme ile şirket için yeni hedef kayıp ve kaçak oranları belirlemenin yolu açılmıştı. Yeni sözleşmeye göre devir tarihinden itibaren 12 ay içinde fiili kayıp ve kaçak oranlarının Devir Kurulu tarafından tespiti öngörüldü. Bu belirlenecek fiili kayıp ve kaçak oranının yukarıda anlatılan tarifede öngörülmüş olan kayıp ve kaçak oranından farklı olması durumunda yeni hedef kayıp ve kaçak oranlarının tespit edileceği belirtilmişti. Devir tarihinden sonra kayıp ve kaçak oranı 3.5 aylık dönemde yüzde 17.5'e çıkarılarak, yeni hedef kayıp ve kaçak oranlarının belirlenmesinin yolu açılıyor. Böylece şirket lehine fiili kayıp ve kaçak oranı yükseltilerek, belirlenmiş olan hedef kayıp ve kaçak oranlarının da yukarı çekilmesi olanağı sağlanmış oluyor. Yine şirketle yapılan sözleşmeye göre kayıp ve kaçak oranının yükseltilmesiyle oluşan maliyet farkı, 2012'de sona erecek olan geçiş döneminden sonra faiziyle tarifeye yansıtılacak. Bu durumda ise şirket, kayıp ve kaçak oranı yüksek düzeye çekildiği için daha fazla kayıp ve kaçak oranını düşürmüş görünme olanağıyla daha fazla kar elde edecek ve bu fazla karı da faturalar aracılığıyla tüketicilerden tahsil edecek. Konuyla ilgili olarak;

- Özelleştirme gerekçelerinden biri olarak gösterilen kayıp kaçak oranının düşürülmesi konusunda hile yapıldığı açıkça görülmektedir. Bu konuda ilgili şirket için hangi yaptırımı uygulayacaksınız?
- Özelleşmede ihale yapılmadığına dair iddia bulunmaktadır? İlgili şirket haricinde özelleşme sürecinde başka hiçbir şirket bulunmadı mı?
- Bir hizmetin özel sektöre yaptırılması birden çok şirketin katılımı ile gerçekleşmesi bir zorunluluktur. Bu konumda tek şirketle hizmet alımı rekabeti yok etmiyor mu?
- Özelleşme işlemi 18 yıl öncesine dayanan bir fizibilite raporuna dayandığı doğru mudur? Bu sürede bu bölgede hiç yatırım yapılmadı mı? Bölgede hiçbir değişiklik yok mu?
- Özelleşme Yüksek Kurulu bu bölgenin özelleştirilmesi hakkında kararı alırken hangi yasaya dayandırarak almıştır?

Cevaplar 1-5:

3096 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesine istinaden istihsal edilen 09.10.1991 tarih ve 91/2325 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile AYDEM Güneybatı Anadolu Enerji ve Ticaret A.Ş. (Şirket) Aydın-Denizli-Muğla illerini kapsayan elektrik dağıtım görev bölgesinde 30 yıl süre ile elektrik dağıtım hizmetlerini yürütmek üzere görevlendirilmiştir. Şirket'in görevlendirilmesine ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı 13.11.1996 tarih ve 96/8811 sayılı yeni bir Bakanlar Kurulu Kararı ile iptal edilmiştir. Şirketin açtığı dava sonucunda Danıştay tarafından, Şirketin görevlendirme kararını iptal eden 13.11.1996 tarih ve 96/8811 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı iptal edilmiştir. Bu Karar sonrasında Şirket ile yapılan müzakereler neticesinde mutabakat sağlanan imtiyaz sözleşmesi parafe edilerek Danıştay incelemesine sunulmuş ve Danıştay tarafından kabul edilmiştir.

Bu süreç devam ederken 03.03.2001 tarihinde 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu yürürlüğe girmiştir. 4628 sayılı Kanun kapsamında, EPDK mevcut sözleşmede yapılmasını istediği tadil önerilerini Bakanlığa ve Şirkete bildirmiştir. Tadil müzakerelerinin tamamlanmasını müteakip Bakanlığımız ile Şirket arasında imzalanmış olan Uygulama Sözleşmesi, 08.07.2007 tarihinde tadil edilmiştir. Bu tadil ile, Şirketin mevcut sözleşmesi tamamen yeni piyasa modeline uygun hale getirilmiş ve mevcut sözleşmedeki kamunun tüm alacakları da korunmuştur. Bu işlemleri müteakiben, Özelleştirme Yüksek Kurulunun 18.01.2008 tarihli Kararı üzerine 29.03.2001 tarihli İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi Tadil Devir Sözleşmesi olarak tadil edilmiştir. EPDK'nın Kararıyla Şirket'e 30 yıl süreyle dağıtım ve perakende satış lisansı verilmiş ve Aydın, Denizli ve Muğla illerinin yer aldığı Görev Bölgesinin Şirket'e fiili devri, 15.08.2008 tarih ve saat 24:00 itibarıyla gerçekleştirilmiştir. Aydın, Denizli ve Muğla illerinin yer aldığı Görev Bölgesi, fiili devir tarihinden itibaren 30 yıl süreli ile ve tüm tesislerin mülkiyeti TEDAŞ Genel Müdürlüğüne ait olmak üzere devredilmiştir.

Uygulama Sözleşmesi'nin tadil edilmesiyle, Uygulama Sözleşmesi kapsamında yıllara sari uygulanacağı kabul ve taahhüt edilen sabit bir tarife kaldırılmış ve EPDK tarafından uygulanacak verimlilik esaslı tarife modelini Şirket'in kabul etmesi sağlanmıştır. Ani ve yüksek tarife artışlarına yol açan ve Şirketin finansman yükümlülüğünde olmayan yatırımların aynı yıl tarifeden karşılanarak yapıldığı bir modelden vazgeçilerek, yatırımların EPDK düzenlemeleri çerçevesinde ve Şirket tarafından finansmanının sağlanarak yapılması, yatırımların finansmanının uzun yıllara sari amortisman yolu ile tarifeden itfa edileceği bir model benimsenmiştir. Ayrıca önergede bahsedilenin aksine, Şirket'in ilk işletmecilik yılları içerisinde kayıp-kaçak enerji kapsamında sağlayabileceği azaltmalar nedeniyle işletme dönemi süresince gelir sağlayacağı bir modelden, kayıp-kaçak enerji kapsamında sağlanan verimliliklerin tarife dönemi süresi içerisinde tüketicilere yansıtıldığı bir modele geçilmiştir.